

Koulu

Honkolan koulussa Väinö suoritti kansakoulun. Opettajana toimi Kosti Makkonen.

Kevään 1933 päästötodistuksessa Väinön lukuaineiden keskiarvo oli 8,67, joka oli luokan parhaimmistoa.

KOULUTAIPALEEN ALKU

Väinö aloitti alakoulun vuoden 1928 syksyllä kotikylässään Velkassa. Koulutaipaleen ensimmäiset ajat hän sai kävellä kouluun Linnankallion yli vanhaan Linnan torppaan. Muuton myötä myös koulumatka piteni. Vellin torpan vaarinpirtistä koulumatkaa kertyi jo huomattavasti enemmän.

Tuohon aikaan alakoulu kesti kaksi vuotta, jonka jälkeen alkoi varsinainen kansakoulu. Väinö oli kuitenkin nopea oppimaan ja hänellä oli todella hyvä muisti. Hän oli myös oppinut lukemaan ennen koulun alkamista. Tämä johti siihen, että hän kävi alakoulun ensimmäistä luokkaa vain muutamien kuukauden ajan ja siirtyi sitten suoraan toiselle luokalle.

KANSAKOULU HONKOLASSA VUOSINA 1929–1933

Vain vuoden alakoulu käytyään Väinö siirtyi varsinaiseen kansakouluun Honkolan kouluun. Elettiin vuoden 1929 syksyä. Samoihin aikoihin vanhassa Linnan torppassa ollut alakoulu siirtyi myös Honkolaa. Linnan perhe muutti torppaan jonkin aikaa tämän jälkeen.

Nyt koulumatkaa kertyi noin kolmisen kilometriä. Koulumatkan varrelle sijoittui myös töitä tehtäväksi. Pojat, Väinö ja Eino, huolehtivat perheen lehmistä. Ne vietin keväällä ja kesällä laiduntamaan yhteislaitumelle. Se oli tehtävä joka aamu, vaikka matkaa koululle kertyi enemmän. Koulusta palatessa heidän töihinsä kuului ruohostaminen. Koulussa Väinö pärjäsi hyvin ja sai sieltä perustiedot muun muassa maantiestä, matematiikasta ja historiasta. Ainekirjoittajana hän oli tuolloin kielioipin osava, muttei vielä kovin omaperäinen. Oma ääni kehittyi myöhemmin

matkan varrella, kun ei enää tarvinnut välittää koulun normeista. Koulusta Väinö sai pohjaa toisenlaiselle tavalle käyttää kieltä, vastapainoa kotona käytetylle kielelle.

Koulu avasi hänelle myös tien lukuharrastuksen pariin. Väinö luki Honkolan kouluun sijoitetun kunnan sivukirjaston kaikki kirjat. Kirjastona toimivat kaksi lasiovista kaappia. Lukemisesta tuli tärkeä harrastus. Myöhemmin lainausmatkat suuntautuivat kirkonkylälle kirjastoon. Sieltä lainattiin yleensä repullinen kirjoja. Kirjaston lainaajien luetteloon Väinön nimi lisättiin keväällä 1932 numerolla 112.

JATKOLUOKAT

Kansakoulu päättyi vuoden 1933 keväällä. Väinö sai päästötodistuksen ja ilmoitautui jatkokouluun. Jatkoloukat olivat vapaaehtoisia. Vapaaehtoisuus tarkoitti sitä, että jos oli esimerkiksi työssä, niin jatkoloukkia ei tarvinnut käydä. Tuohon aikaan moni lapsi menikin kansakoulun jälkeen päivätoihin. Mitä enemmän perheessä oli työssäkäyviä, sitä paremmin perheen toimeentulo oli turvattu.

Jatkoloukat jäivät Väinöllä lopulta kesken. Intro koulun käymiseen ei ollut suuri juuri tuolloin. Väinö muisteli myöhemmin, että heitä oli useampi poika samasta kylästä. He ärsyttivät opettajansa ja jostain syystä opettaja hermostui oikein kunnolla. Syntyi riita, joka toimi ponnahduslautana koulusta eroamiselle. Väinö oli tuolloin 12-vuotias, täytti saman vuoden joulukuussa 13.

RIPPIKOULU 1935–1936

Rippikoulua käytiin Urjalassa 1930-luvulla kahdessa paikassa. Joko Huhdin Rauhanmajalla tai ison pappilan pirtissä. Väinö asui sillä puolella

pitäjää, että kävi rippikoulunsa pappilassa. Kaksi viikkoa syksyllä ja kaksi keväällä. Hän oppi virret helposti ulkoa ja sisäisti myös uskonkappaleet. Siihen aikaan rippikoulua piti kirkkoherroja Ville Koivulainen ja apulaispappi virkaa toimitti Toivo Hollo. Koivulainen piti rippille pääsyn yhteydessä puheen, josta asia päättyi sitten aikanaan Pohjan-tähden Koskelan Vilhon rippisarjaan.

”Ihmiset mielellänsä kuvittelevat tietävänsä kaikki. Esimerkiksi nua ylioppilaat usein kuvittelevat tietävänsä kaikki. Mutta ei ihminen tiäriä kaikkea. Eivät ylioppilaatkaan tiäriä kaikkea.”

Ripille käytiin pyrkimässä ja rähän kuului kuulustelu kirkossa. Pappi kysyi useamman kysymyksen Väinöltä, koska hän tiesi tältä saavansa vastauksen. Kuulustelu oli kestänyt kolme tuntia ja Väinön ääni kuulunut usein ja kirkkaana. Rippikoulu jäi Väinön viimeiseksi kouluksi.

MAAMME KIRJA

Kansakoulussa opettaja Kosti Makkosen tunneilla luettiin Zacharias Topelluksen Maamme kirjaa. Kirja teki Väinön lähtemättömän vaikutuksen. Hänen suhteensa kirjaan oli syvä. Sen teemat ja aiheumat kertautuivat myöhemmin Linnan kaunokirjallisessa tuotannossa kirittisinä versioina.

Honkolan koulun 3. luokka talvella 1931. Väinö edessä keskellä.

Kansakoulun aikainen luokkakuva. Väinö toisessa rivissä viides vasemmalta.

Alakoulun luokkakuva. Opettajana toimi Rauha Kalliohuhta. Väinö on keskirivissä viides vasemmalta.

Tässä rakennuksessa Väinö kävi rippikoulun. Rakennusta kutsuttiin rippikouluuriviksi. Kuva: Lea Mattila.

VÄINÖ
LINNAN
SEURA

© Väinö Linnan seura ry, 2020 | Päiväläisopisto – Väinö Linnan lapsuus- ja nuoruusvuodet Urjalassa 1920–1938 | Näyttelytyöryhmä: Kirsti Niemistö, Anneli Niinimäki, Seppo Pirhonen ja Heidi Rytty | Toteutus: Noora Kyttöharju Graafinen suunnittelu, kuvitus, tekninen toteutus: Silva Kärpänoja, Taikaspu